

InnovaEDU tīkls
Learn to Tea(ch) series

Upsalas seminārs: “Mācīšanās telpu navigācija”
Upsala

Labas mācību prakses apkopojums

Ievads

Semināra galvenais mērķis bija apliecināt mācību telpu izvēli un noformējumu *pedagoģisko apsvērumu* rezultātā. Mēs arī vēlējamies uzsvērt, cik svarīgi ir pievērst nopietnu uzmanību un rūpēties par tām mācību telpām, kurās studenti strādā patstāvīgi, bez pasniedzēju klātbūtnes. Visbeidzot, semināra mērķis bija sniegt konkrētus padomus dažāda veida mācību un mācīšanās aktivitāšu veikšanai atšķirīgos fiziskos apstākļos un jaunu mācību telpu izstrādei.

Pandēmija atstāja skaidru nospiedumu uz faktisko semināru. Neatkarīgi no tā, ka tas bija jāveic tiešsaistē, nevis Upsalā, diskusijās izcili parādījās hibrīdmācību radītie izaicinājumi, kur daži studenti atrodas fiziskā telpā, bet citi piedalās tiešsaistē, un tie tika apspriesti arī Orhūsas seminārā.

Mazo grupu diskusiju laikā dalībnieki apmainījās ar idejām un ierosinājumiem, kā rīkoties un pārvarēt izaicinājumus, ar kuriem viņi saskaras mācību praksē. Vispārējās diskusijās kā īpaši pamanāmas kļuva šādas tēmas:

Elastīgas mācību telpas

Studenti iegūst, iesaistoties aktivitātēs, kurās viņiem jāpielieto iepriekš iegūtās zināšanas, lai risinātu problēmas un analizētu sarežģītus kontekstus. Šajā procesā viņiem arī jāatrod un jānovērtē attiecīgie materiāli un pētījumi, un viņiem jādod iespēja dalīties ar sava darba rezultātiem un saņemt atsauksmes no citiem studentiem un pasniedzējiem. Lai daudzu dažādu disciplīnu pasniedzēji varētu plānot dažādas aktivitātes, **elastība**, nevis tehnoloģija pati par sevi, ir galvenais jaunu mācību telpu raksturlielums.

- **Elastīga telpa:** pasniedzējiem un studentiem jāspēj pārkonfigurēt savas mācību telpas. Telpās jābūt pārvietojamām mēbelēm, kas ļauj studentiem mācību darbības laikā viegli grupēties un pārgrupēties. Elastīgums attiecas arī uz citiem telpas aspektiem: sienas var izmantot kā tāfeles, visur jābūt elektrības kontaktligzdām, mikrofoni un skaļruņi ļauj viegli sazināties utt.
- **Elastīga tehnoloģija:** vienmēr būs telpas ar ļoti specifiskām tehnoloģijām ļoti specifiskiem mērķiem, un telpas, kurās tehnoloģiju ir ļoti maz, taču elastīgām mācību telpām vajadzētu būt atvērtām vēl daudziem dažādiem scenārijiem: tām vajadzētu būt piemērotām variantam, kad studenti ierodas ar savām ierīcēm, kur studentu portatīvie datori un mobilie tālruņi turpina aizsākt uzdevumu un mācību darbu, taču tiem būtu jānodrošina arī tehnoloģija, kas atbalsta kopīgu grupas darba rezultātu radīšanu un prezentēšanu. Parasti priekšroka dodama vispārīgākai tehnoloģijai, kas ir atvērta dažādiem lietojumiem daudzos dažādos apstākļos, nevis šaurākiem risinājumiem.
- **Elastīga piekļuve:** *pasniedzējiem* jābūt iespējai iekļaut telpas elastību kā vienu no kritērijiem, rezervējot kursu telpas, un ne tikai vietu skaitu un pamata tehnoloģijas. Studentiem nepieciešama dāsna piekļuve grupas telpām un labi iekārtotām telpām individuālam un

kolektīvam darbam, un viņiem nevajadzētu gaidīt ar aizslēgtām durvīm un 'neaicinošu' mācību vidi.

Pasniedzēju iesaiste telpu pilnvērtīgā izmantošanā

Daudzas progresīvas mācību telpas ir tukšas, un to tehnoloģija pārāk bieži tiek ļoti nepietiekami izmantota. Ko mēs varam pilnveidot?

- **Uzsvērt pievienoto vērtību:** pasniedzējiem ir jāzina, kāpēc viņiem vajadzētu vest savus studentus uz noteiktu telpu, un izmēģināt jaunus mācību veidus. Labākais veids ir ļaut viņiem sarunāties ar citiem pasniedzējiem un ieklausīties studentu atsauksmēs no citiem kursiem.
- Ātri pieejams, efektīvs un pacietīgs **tehniskais atbalsts**.
- **Pedagoģiskais atbalsts**, kas izriet no dialoga ar pasniedzējiem un patiesas intereses par viņu darbu, un kas palīdz viņiem integrēt eksperimentālas mācību metodes savosursos.
- Institucionāls atbalsts, kas atzīst un novērtē pedagoģisko jauninājumu

Studentu iesaiste telpu pilnvērtīgā izmantošanā

Bieži ir novērots, ka daudzi studenti mēdz ar zināmām aizdomām skatīties uz novatoriskiem mācību veidiem. Daži pasniedzēji var sastapt studentu neapmierinātību un pretestību, kas ierastā formāta lekcijas joprojām uzskata par "īsto" pasniegšanas veidu. Kā mēs varam šos studentus pārliecināt?

- **Sazinieties un izskaidrojiet savu plānu:** kā pasniedzējiem jums vajadzētu būt labai idejai, kāpēc esat izvēlēties mācīt noteiktā veidā noteiktā situācijā. Tas nav jāglabā noslēpumā: dalieties tajā ar studentiem!
- **Padariet to par tā vērtu:** ja jūs paaugstināt studentu gaidas, ievēdot viņus jaunās telpās un dodot viņiem piekļuvi resursiem un rīkiem, kas viņiem ir diezgan jauni, tad ar uzdevumiem patiešām vajadzētu prasīt, lai studenti tos izmanto. Pretējā gadījumā tas var parādīties kā tehnoloģisks pārspilējums.
- **Dodiet studentiem iespēju kontrolēt:** daudz svarīgāk ir tas, ka studenti izmanto tehnoloģiju, nevis to, ka pasniedzēji to izmanto.
- **Nodrošiniet atbilstošu struktūru:** visām aktivitātēm jābūt labi integrētām kursa struktūrā un jāsapņojas ar citām aktivitātēm.
- **Novērtējiet un sadarbojieties:** novērtējiet paveikto un apsveriet iespēju to plānot kopā ar studentiem!

Jaunu mācību telpu attīstīšana

Pārāk bieži šķiet, ka ieguldījumi jaunās un dārgās mācību telpās un tehnoloģijās dod zemu atdevi. Tās var izgāzties dažādu iemeslu dēļ, taču visbiežāk problēmas var atrast sākotnējās plānošanas procesā.

- **Jau no paša sākuma iekļaujiet visas ieinteresētās puses:** pasniedzējus un nodaļas, īpašumu pārvaldniekus, vietējo atbalsta personālu, studentus. Projektā būtu jāiesaista visi.
- **Izveidojiet standarta risinājumus:** neizbēgami būs dažādi tehniski risinājumi, taču ieteicams censties panākt zināmu standartizācijas pakāpi. Pasniedzēji, kā arī studenti, piemēram, ar prieku atpazīs standarta vadības ierīču komplektu dažādās telpās; atbalsta personāls var sniegt labāku atbalstu, ja viņiem ir mazāk pārraugāmo sistēmu un risinājumu; tāpat mazāk sistēmu, iespējams, būs vieglāk un lētāk nopirkt, atjaunināt un nomainīt.